

Politik Bilim

Sanayi Stratejilerini İzleme Kılavuzu (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

***Mülkiyelilerin 13-14 Mayıs'ta Ankara Üniversitesi'nde düzenledikleri
21. Yüzyılda Planlamayı Düşünmek Kurultayı'ndan da
esinlenerek 'strateji' konusunu sürdürüyorum...***

Peş peşe yayımlanan sanayi stratejisi ve sektör stratejilerini yerli yerine oturtup izleyebilmemiz için geçen hafta bir kılavuz ortaya koyabilme denemesinde bulunmuştum. Dilerim, bu deneme, sandığım kadar fazla kafa karışıklığı yaratmamıştır. Belirttiğim gibi, sistemik bir bütünlük içinde, bir arada hazırlanması gereken sanayi stratejileri ile bilim, teknoloji ve yenilik stratejilerinin, bizim ülkemizde, birbirinden kopuk olarak hazırlanması gerçekten de, umut kırıcı bir durumdur. İnsan, ister istemez, mâdemki durum bu, o hâlde başarısızlığa mahkûm olduğu baştan belli olan bir sanayi stratejisini ben niye izleyeyim; bunun için bir kılavuza ne gerek var, diye düşünebilir.

Orası öyle ama yine de izlemek, özellikle de, sanayi stratejisi ile bilim, teknoloji ve yenilik stratejisi arasındaki kopukluğun giderilmesi için, bir baskı grubu olarak izlemek gerekir; çünkü göz ardı edilmemesi gereken önemli bir nokta var. O da, AB'den gelen bir zorlamayla da olsa, bir **sanayi stratejisinin** ortaya konmuş ve bunu tamamlayan sektör stratejilerinin yayımlanmış ve yayımlanacak olmasıdır. Kafalarda müphem bir nokta kalmaması için onu da söyleyeyim; böyle bir stratejinin hazırlanması, **Türkiye'nin üyelik sürecinde AB ile yürüttüğü 35 müzakere faslından biri olan 'İşletmeler ve Sanayi Politikası' faslının kapanış kriterleri arasında yer almaktaydı** ve bunun sonucu olarak gündeme gelmiştir. İsteyen AB'dir ama, ben o kamdayım ki, strateji belgesini hazırlayan teknisyenler de, hazırlık sürecine katkıda bulunan sanayi kesimleri de işi ciddîye almışlardır. Bu ciddîye alış, AB'nin isteği ile söz konusu sanayi kesimlerinin somut gereksinmelerinin örtüşmesinden de kaynaklanmaktadır. Bu gereksinmenin karşılanması, son çözümlemede, toplumumuzun da çıkarınadır. Onun için diyorum ki, ortaya çıkışı hangi nedenle olursa olsun, bu strateji önemsenmeli; öngörülen hedefleri bizim idealimizdeki ölçütlere göre sınırlı da olsa, gerçekleşmesi desteklenmelidir.

Çünkü, Sanayi Stratejisi'nde öngörülen ana hedef "***Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak...***"tır ve öyle anlaşılmaktadır ki, sâdece imalâtta değil, üretim sürecinin, bilim ve teknolojiye daha fazla yetkinlik kazanmayı gerektiren bazı aşamalarında da seçkin bir merkez olmak istenmekte; daha da önemlisi bu istek, sanayicilerimiz ve onların teknokratlarınca da paylaşılmaktadır. Eğer bu hedef gerçekleşirse, Türkiye'de kurulu olan sanayi, mevcut iktisadî sistemin doğasında ya da kurulu sanayinin sermaye yapısında herhangi bir köklü değişiklik olmadan da, en azından, bu topraklarda daha fazla net katma değer üretecek bir noktaya çekilmiş olacaktır.

Bu yeterli midir? Elbette değil. Ama, amaçlanan hedefe erişildiğinde, her hâlükârda, sanayimizdeki yetenek birikiminde niteliksel bir gelişme sağlanmış; zâten var olan imalât yeteneğimizin ötesinde kavram ve tasarım geliştirme, tasarım doğrulama ve belki araştırma yönünde belli bir açılımda bulunmuş olacaktır. Bu açılımın yaratacağı artımsal birikim, toplumumuz için çok daha iyi bir gelecek yaratmak isteyenlerin önemsemeleri gereken bir noktadır. Toplumumuzun bu yönde kazanacağı her yetenek kendisi için çok daha iyi bir geleceğin inşasında kullanılacak sağlam bir yapıtaşı olacaktır. Çağımızda hiçbir birikim beyin gücü kadar değerli olamaz.

Mevcut iktisadî sistemin verili koşullarında bu sanayi stratejisinde öngörülenden daha fazlasını bir hedef olarak ortaya koymak; bu hedefe ulaşmak mümkün müdür? Mümkündür. Kapitalizmin dünya

sisteminde bunun ülke örnekleri var. Aynen tekrar edilebilir değil ama; en azından ilham alınabilir, uyarlanabilir ya da bizim koşullarımızda yeniden üretilebilir örnekler...

Asgarî şart, ‘asgarî’ sözcüğünün altını çiziyorum, bu ülkede de, o ülkelerdeki kadar ulusal çıkarları gözetecek bir siyasî seçeneğin üretilebilmesidir.

CBT. 27 Mayıs 2011